

BIJBELSE DAGKALENDER 2023

Bijbelse Dagkalender 2023

77^e jaargang

KokBoekencentrum Uitgevers • Utrecht

Woord vooraf

Het boek dat u in handen heeft is een boek bij een boek: de Bijbel. De Bijbel is in veel huizen aanwezig. Soms intensief gebruikt, soms nauwelijks geopend.

Weet u nog wanneer u voor het eerst een eigen exemplaar kocht of kreeg? Misschien bij een bijzondere gebeurtenis: bij het afscheid van de lagere school of bij uw huwelijk? Zelf koester ik een uit elkaar gevallen bijbeltje dat ik van mijn oma kreeg toen ik belijdenis deed. Bijbels worden gekocht en gegeven om gelezen te worden. Enige hulp kunnen we daar wel bij gebruiken, want de Bijbel is geen eenvoudig boek. Soms zijn de teksten zelfs weerbarstig. Sommige teksten willen we misschien liever overslaan. Toch loont het de moeite om ook die schurende teksten te leren begrijpen. Deze *Bijbelse Dagkalender* wil u daarbij helpen en zet aan tot verder denken. Want het gaat niet alleen om begrijpen met ons verstand, maar ook om de vraag: wat betekenen die oude woorden voor u en mij, iedere dag opnieuw? Voor de keuze van de lezingen is het leesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap gebruikt. De diverse auteurs zorgen voor een boeiende afwisseling in stijl en kleur.

Bij iedere dag vindt u een suggestie om een lied te zingen of te lezen. Deze liederen zijn gekozen uit het *Liedboek - zingen en bidden in huis en kerk*. Achter in deze *Bijbelse Dagkalender* vindt u gebeden voor persoonlijk gebruik.

Ds. Annemieke Parmentier-Blankert

Redactie

Ds. A.M. Parmentier-Blankert, Hilversum

Ds. A. Wijting, Gorinchem

Auteurs

vanaf

Ds. L. Terlouw

protestants emeritus predikant te Veenendaal

01-01

Ds. G. de Vries

protestants predikant in de Waddengemeente Texel

22-01

Ds. R. van den Beld

protestants emeritus predikant te Baarn

10-02

Ds. P.J. van Midden

protestants predikant te Schoonrewoerd

05-03

Ds. A. Verbaan-van den Heuvel

protestants predikant te Bennekom

26-03

Ds. J.A. de Waal

protestants predikant te Nijland

16-04

Ds. E. de Paauw
protestants predikant te Wassenaar

07-05

Ds. D.J. Versloot
protestants predikant te Mijdrecht

29-05

Ds. R. van Essen
protestants emeritus predikant te Delft

17-06

Ds. A.N. Driebergen
protestants predikant te Noordeloos

09-07

Ds. S. Janse
protestants emeritus predikant te Ameide

30-07

Ds. M.L. Meijer
protestants predikant te Engelen

19-08

Ds. S. Ypma
protestants predikant te Franeker

09-09

Ds. H.A. Smits
protestants predikant te Apeldoorn

02-10

Ds. A. Sterrenburg
protestants emeritus predikant te Voorburg

25-10

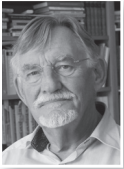
Ds. M. Kollenstaart-Muis
protestants predikant buiten vaste bediening
te Goudriaan

17-11

Ds. E.B. Mandemaker
protestants predikant te Noordwijkerhout

08-12

Ds. A.C. Bronswijk
protestants emeritus predikant te Deventer

gebeden

Goed af

'Gelukkig de mens die vreugde vindt
die zich verdiept' (Psalm 1:1-2)

Als je stil tuurt
op de woorden
die Hij gaf
ben je bij Hem
in de buurt
ben je
goed af

Als je stil tuurt
op de woorden
die Hij geeft
blijf je bij Hem
in de buurt
besef je dat
je leeft

Leendert Terlouw, *Thuis bij de Psalmen*, bij Psalm 1

1 januari | zondag

NIEUWJAAR

Gezegend het jaar in

Numeri 6:22-27

Een nieuw jaar ligt voor ons. Hoe gaan we het jaar in? Met verwachting, vol verlangen? Of zien we ertegenop? Want wat zal het jaar ons brengen aan verdriet, tegenslag, verlies? Geen mens kan het zeggen. Niemand kan in de toekomst kijken. En we krijgen geen enkele garantie mee, niet voor de komende week, zelfs niet voor de komende dag, laat staan voor 365 dagen.

Maar toch is er iets dat we wel mogen weten, waarop we mogen vertrouwen. Bij voorbaat krijgen we een zegen mee. De priesterlijke zegen wordt op ons gelegd. De HEER van het leven zegt ons zijn bescherming toe, zijn licht en zijn genade, zijn vriendelijk gelaat en zijn vrede. Hij is helemaal op ons gericht, van bovenaf en rondom ons: naast ons, voor ons en achter ons.

De HEER ziet ons liefdevol aan. God gaat als een zon over ons op en als een vriend met ons mee.

 Lied 426

2 januari | maandag

Een vast voornemen

Psalm 89:1-19

Het is het begin van een nieuwe week, in een pas begonnen jaar. Goede wensen worden over en weer uitgewisseld. Het gonst van de goede voornemens. Ook de psalmdichter heeft zich iets goeds voorgenomen. Hij wil zingen van Gods liefde en getuigen van zijn trouw. Dat doet hij dan ook. Daar raakt hij voorlopig niet over uitgepraat. Op verhoogde toon belijdt hij dat Gods liefde recht overeind staat – als een huis. Gods trouw is voor hem een vast ankerpunt. Daaraan heeft hij zijn hele leven gehecht. Niets is hem zekerder en niets is hem heiliger dan de liefde en de trouw van de Heer.

Maar is zijn voornemen niet wat hoog gegrepen? Gaat het niet zoals met veel van onze goede voornemens? Die verbleken en verdampen en op den duur blijft er vaak niets van over.

Toch blijft dit gelden: al zijn onze voornemens wankel, blijvend is de trouw van de Heer.

 Psalm 89:1,8

3 januari | dinsdag

Trouw zal blijken

Psalm 89:20-38

Aan zijn dienaar David heeft God ooit plechtig trouw beloofd. En beloofd is beloofd, aan God zal het niet liggen. Zichzelf ontrouw zijn kan Hij niet. Daar is Hij te goed en te groot voor.

Mensen kunnen echter tegenvallen. In de psalm geldt dat ook voor koning David en zijn nakomelingen. Als zij afwijken en afdwalen, kan God dat niet over zijn kant laten gaan. De psalm zegt dat zij daarvoor zullen boeten. Is dat daarmee het einde van het verhaal?

Nee, zegt de psalm: Gods trouw aan David zal doorwerken, tot in verre geslachten. God belooft zich nooit te zullen terugtrekken of zijn handen van zijn volk af te trekken.

Geeft zo'n toezegging niet een zeker en veilig gevoel? Er ligt een stevige bodem, een vaste grond onder onze voeten. Gods trouw zal blijken. Kome wat komt.

 Psalm 89:12,13

4 januari | woensdag

Vertrouwenscrisis

Psalm 89:39-53

Ineens kantelt deze robuuste psalm. De psalm die zo hoog opgaf van de trouw van God, aan koning David en aan zijn volk. Er dreigt een vertrouwensbreuk. Een crisis slaat toe. Waar is die God van trouw gebleven? Die God die omwille van David altijd voor zijn volk zou opkomen? Die niet zou toelaten dat het onder de voet gelopen zou worden, dat het vernederd zou worden, dat het definitief verslagen zou worden? Het volk is intussen wel degelijk verslagen. De heilige Godsstad is ingenomen en verwoest. Het onheil heeft overrompelend toegeslagen. Het volk blijft nu berooid achter, het zit helemaal aan de grond.

Een crisis kan ook ons ineens overkomen in ons leven. Je waande je veilig: God was er toch? En je kon toch op hem rekenen? Maar onheil treft je, een regelrechte ramp. Waar is God gebleven? Waar is God nu? Indringende vragen die knellen, ook vandaag de dag. Het zicht op Gods trouw is dan verder weg dan ooit. Soms kun je alleen nog maar vertwijfeld roepen en klagen.

 Psalm 89:14,17

5 januari | donderdag

Een wolk als teken

Numeri 9:15-23

God woont midden onder zijn volk – maar wel in nevelen gehuld. Zijn wonen onder hen is omgeven door een wolk. Een wolk die neerdaalt en ook weer opstijgt – op gezette tijden, op Gods tijd. Dat dalen, het blijven hangen en weer stijgen is maatgevend voor het volk. Wanneer de Heer verder wil trekken, dan stijgt de wolk op. Dat is het teken om zich gereed te maken, in te pakken, op te breken en klaar te staan voor vertrek. De wolk gaat voor en de mensen volgen overdag en ook 's nachts.

Totdat de wolk weer blijft staan. Dan houdt ook het volk halt, het maakt kwartier en de mensen pakken uit. Of het nu voor een dag, een week, een maand of een jaar is. Wat God door middel van zijn wolk doet is maatgevend, hoe verhuld ook.

Hoe ons leven ook verloopt, maatgevend is de aanwezigheid en het voorgaan van de Heer. Hij gaat ons voor in wolk en vuur. Proberen wij zijn tekenen te verstaan?

 Lied 655:2,4

6 januari | vrijdag

Een ster als teken

Matteüs 2:1-12

Ineens komen er vreemde wijzen op het toneel. Zij hebben een ster gezien. Die wijze mannen hebben verstand van sterren. De wetenschap staat hoog genoteerd, daar in het verre Morgenland. Astronomie en astrologie gaan er hand in hand. Er is veel kennis en inzicht: het staat in de sterren geschreven.

In dat verre land is een wereldomvattend teken te zien: er staat iets unieks te gebeuren. De stand van de hemellichamen is nooit eerder vertoond. Die ene ster moet hoogst serieus genomen worden, zij is een teken. En de tekenen moeten worden verstaan: er is een koning geboren. Deze geleerden gaan daarom die ster achterna, waarheen die ook wijst.

De bijbelgeleerden in Jeruzalem zouden meer van die pasgeboren koning moeten weten. Maar die hebben er geen oor en oog voor. Dat brengt echter die wijzen uit het oosten niet van de wijs. In hun zoektocht gaan zij ons voor: de ster gaat voorop.

Komt laten wij aanbidden, die koning.

 Lied 489:1,2

7 januari | zaterdag

Weersproken teken

Matteüs 2:13-23

De wijzen gaan op weg naar het kind. Maar de schriftgeleerden en koning Herodes gaan niet: zij staan aan de grond genageld. Want zij sidderen van angst, en angst kan een mens helemaal van de wijs brengen. Wie is er nu bang voor een pasgeboren kind, bang voor een baby? Herodes wel: hij is bang zijn eigen macht kwijt te raken. Hij schuwt geen middel om zijn troon veilig te stellen. Zelfs in pasgeboren kinderen ziet Herodes een gevaar: één van hen kan hem te zijner tijd van de troon stoten. Zijn angst neemt absurde proporties aan. Alle leeftijdsgenootjes van Jezus in Betlehem moeten het met de dood bekopen. Er volgt een hartverscheurend relaas van radeloze moeders. Maria en Jozef moeten het vege lijf zien te redden. Dit pasgeboren kind, het teken van liefde, wordt van meet af aan weersproken. Herodes probeert het in de kiem te smoren. Maar goddelijke liefde laat zich niet doven.

 Lied 510:1,2

Antwoord en bijstand

'Moge de HEER u antwoorden in dagen van nood, en de naam van Jacobs God u beschermen, moge Hij u hulp zenden uit zijn heiligdom, uit Sion u bijstaan.' (Psalm 20, 2-3)

Een bede
voor een ander
een voorbede
een zegenbede
niet voor jezelf –
je zoekt en verlangt
het mooiste, het beste
voor de ander

opdat het ons
allen wel ga
opdat wij
gedijen
in vrede leven
beschermd
en gerust

niet voor
de eerste
de beste
maar de vorst,
de vorstin
de koning,
de koningin
de hooggeplaatste
de minister
dienaar van
ons allen
een heel
volk

geen gebed
dat hem of haar sust
maar een bede
die wakker kust –
een kus, een teder
gebaar van boven
om helder inzicht,
wijs beleid
opdat wij allen
de ene Heer
onze God
en Koning
van harte eren
en loven

Leendert Terlouw, *Thuis bij de Psalmen*, bij Psalm 20

8 januari | zondag

De doop als teken...

Matteüs 3:1-12

Het is dertig jaar later. Ineens is er commotie. Een mensenmassa komt in beweging. Veel mensen lopen uit om wat nieuws te horen en te zien. Daar heb je Johannes, een zonderling uit de woestijn. Een ruwe verschijning met een krachtige, indringende boodschap: Kom tot inkeer, het is nu of nooit!

Mensen laten zich roepen, weg uit het leven van alledag. Ze laten zich gezeggen: Gooi het roer om, maak schoon schip. Breek met het oude, verkeerde leven, los van God en gebod. En laat je dopen, onderdompelen, in een bad van vergeving en vernieuwing.

Veel mensen doen het, ze gaan ervoor. Die Johannes, die brengt een nieuw begin. Een goddelijk Koninkrijk breekt aan! Maar Johannes wijst van zich af. Het gaat niet om hem. Het gaat om de ander, die in aantocht is. Die zal het verschil maken. Hij is een mens van geestkracht en vuur.

Richten ook wij ons met hart en ziel op hem en op zijn Koninkrijk?

 Lied 687:1,2

9 januari | maandag

Teken van verbondenheid

Matteüs 3:13-4:11

Nu is het grote moment daar. Degene naar wie Johannes verwees, verschijnt. Iedereen houdt de adem in. Nu zul je wat beleven. Breekt het grote Koninkrijk nu eindelijk door?

Deze komende koning is echter heel anders dan gedacht en verwacht. Hij doet voorlopig helemaal niets. Hij preekt niet en Hij doopt ook niet, zoals Johannes deed. Hij wil juist zelf gedoopt worden, kopje-onder. Op die wijze toont Hij zich solidair met ons in ons lot, onze onmacht, onze schuld.

Vervolgens vertrekt Hij. Hij laat veertig dagen niets van zich horen of zien. Hij gaat de woestijn in vol eenzaamheid en ontbering. Om zich daar voor te bereiden op zijn missie: er helemaal zijn voor ons mensen, voor mensen in de knel, in nood, zwak en kwetsbaar. En om weerstand te bieden tegen alles wat hem afhoudt van die verbondenheid en solidariteit. Hij is alleen gehoorzaam aan zijn zender, zijn hemelse Vader, de God van het Koninkrijk. Hij is trouw tot het uiterste.

 Lied 538

10 januari | dinsdag

Gebed voor een koning

Psalm 20

Van een koning in bijbelse zin wordt iets bijzonders gevraagd. Hij dient in zijn doen en laten een afspiegeling te zijn van de grote koning in de hemel. Daarom wordt van hem verwacht dat hij zich dagelijks laat leiden door het hoge Woord, waardoor de grootste koning spreekt. De macht en majesteit, getekend door barmhartigheid en rechtvaardigheid, mogen worden voorgeleefd door de aardse koning. Zo is hij daadwerkelijk koning bij de gratie Gods, gegeven ons ten goede. Zo mag hij de tirannie van het kwaad ontmaskeren en overwinnen.

Dagelijkse voorbede wordt gevraagd voor diegenen die boven ons geplaatst zijn: de vorst en de vorstin, de koning en de koningin, de ministers als dienaren van ons allen, van de sterken en de zwakken, van een volk in al haar geledingen. Opdat het ons goed gaat en wij in vrede leven, beschermd en gerust.

 Psalm 20:1,2

Gebeden

6. Ik heb een vaste rots nodig

God, ik heb een vaste rots nodig,
Om daarop stevig te kunnen staan
In deze wereld waarin alles
Onzeker is en eindeloos verandert.

Ik heb een solide grond nodig,
Die niet onder mijn voeten wegzakt
In deze wereld waarin alles
Beeft en in beweging is.

Ik heb een begaanbare weg nodig,
Om niet te verdwalen
In deze wereld waarin overal
Verwoesting en doelloosheid heerst.

Ik heb een ware waarheid nodig,
Die het waard is om voor te leven
In deze wereld waarin alles
Door en door met nepnieuws is vervuild.

Ik heb een betrouwbaar iemand nodig,
Die mij niet in de steek laat
In deze bedrieglijke wereld waarin
Iedere vriend opeens een vijand kan zijn.

Christus, wees mijn vaste rots en mijn solide grond,
Mijn weg, mijn waarheid, mijn reisgids
Hier en nu en alle dagen van mijn leven.

Amen.

12. Soms moet je de moed hebben

Soms moet je de moed hebben,
Om de scherven van je geluk weer op te rapen.
Om je gebroken dromen onder ogen te zien.
Om je stukgelopen idealen te restaureren.
Soms moet je echt de moed hebben,
Om weer opnieuw verder te gaan.

Soms moet je de moed hebben,
Om sorry te zeggen voor wat je fout hebt gedaan.
Om te erkennen dat je het goede hebt nagelaten.
Om in te zien dat je verwachtingen hebt geschaad.
Soms moet je de moed hebben,
Om het gebroekene weer goed en heel te maken.

Soms moet je de moed hebben,
Om het eenvoudige te erkennen en te aanvaarden.
Om aan het kleine voorrang te verlenen boven het grote.
Om niet aan het vele maar aan het weinige aandacht te besteden.
Soms moet je de moed hebben,
Om je stijl van leven een andere wending te geven.

Maar altijd moet je de moed hebben,
Om een lied te kunnen zingen, zelfs in donkere tijden.
Om je vertrouwen in de mensen onverminderd vast te houden.
Om je openheid en spontaniteit niet te laten afbrokkelen.
En altijd, ja altijd moet je de moed hebben,
Om in deze wereld het gezicht van Christus te willen zijn.

De *Bijbelse Dagkalender* is een uitstekend hulpmiddel bij een dagelijks meditatief moment of bij stille tijd. De meditaties zijn kort en puntig en zetten aan tot verder denken. De auteurs volgen het bijbelleesrooster van het Nederlands Bijbelgenootschap. Achter in de dagkalender zijn gebeden opgenomen voor dagelijkse en belangrijke momenten in ons leven. Aan de *Bijbelse Dagkalender* werken ieder jaar verschillende predikanten mee uit de Protestantse Kerk in Nederland.

Dit jaar zijn dat onder andere
ds. Esmeralda Mandemaker,
ds. Piet van Midden,
ds. Greetje de Vries,
ds. Sytze Ypma,
ds. Anne Verbaan-van den Heuvel
en ds. Hans de Waal.

KokBœkencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

ISBN 978 90 435 3774 2 | NUR 707

9 789043 537742 >